

REFERAT FRA

4. KONSULTASJONSMØTE

25. OKTOBER 2006

Tilstede: *Fra staten:*
Kommunal- og regionalminister Åslaug Haga, statssekretær Bjørn Arild Gram (FIN), statssekretær Kjersti Markusson (FIN), statssekretær Randi Øverland (KKD), statssekretær Ola Heggem (LMD), statssekretær Krishna Chudasama (BLD), statssekretær Per Botolf Maurseth (KD), statssekretær Laila Gustavsen (AID) og statssekretær Dag-Henrik Sandbakken (KRD).

Fra KS:
Leder Halvdan Skard, Odd Arild Kvaløy, Oddleif Olavsen, Bjørg Tysdal Moe, Ivar Johansen og Dagny Haga.

Dato: 25. oktober 2006, kl. 12.00 – 13.45 i R5

Møteleder: Åslaug Haga

Referent: Frode Tarjei Selman (KRD)

Konsultasjonsmøtet

Åslaug Haga ønsket velkommen til det 4. konsultasjonsmøtet. Hovedtema for møtet var gjennomgang av Fellesdokumentet 2006; en helhetlig gjennomgang av regjeringens forslag til kommuneopplegg i statsbudsjettet for 2007. I tillegg var blant annet utvikling av en mer forpliktende konsultasjonsordning gjennom modeller for bedre involvering av KS i kostnadsberegninger, tema for møtet.

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2007

Åslaug Haga viste til at regjeringen gjennom forslaget til statsbudsjett for 2007 fortsetter den varslede styrkingen av kommuneøkonomien. Haga sa at kommunesektoren i 2006 og 2007 får økte inntekter på 14 mrd. kroner hvorav 3 milliarder kroner er merskattevekst i 2006. Realveksten i de samlede inntektene for kommunesektoren i 2007 er på 5,4 mrd. kroner målt fra RNB-nivå 2006. Haga viste til at dette er i overkant av hva regjeringen lovet i kommuneproposisjonen som ble lagt fram våren 2006, men at regjeringen har ambisjoner om en fortsatt styrking av kommuneøkonomien de kommende årene.

Halvdan Skard viste til Soria-Moria-erklæringen der det står at ”regjeringen gjennom en forpliktende flerårig opptrappingsplan [vil] rette opp den økonomiske ubalansen i kommunesektoren.” Skard sa at det er skapt forventninger om flerårig, forpliktende plan, og at KS ikke kan se at Regjeringen følger opp denne målsettingen. Skard viste i denne forbindelse til at det nå står i St.prp. nr. 1 at det i kommuneproposisjonen for 2007 ble lagt frem en opptrappingsplan for oppretting av ubalansen i kommuneøkonomien. Skard sa at KS merker seg at begrepet ”forpliktende” og ”flerårig” ikke lenger er en sentrale målsettinger, og sa at det heller ikke er lett å lese kommuneproposisjonen som en opptrappingsplan. Videre sa Skard at KS nå merker seg at det i St.prp. nr. 1 står at ”Regjeringen vil, i tråd med vanlig praksis, komme tilbake til kommuneopplegget for 2008 og 2009 i framtidige kommuneproposisjoner og budsjettokumenter”. Skard sa at KS ikke kan lese dette på annen måte enn at regjeringen sier at dette punktet i Soria Moria-erklæringen ikke skal oppfylles. Han beklaget dette og sa at KS rådet regjeringen til heller å følge opp i tråd med skapte forventninger.

Åslaug Haga sa at hun hadde forståelse for KS ønske om mer forutsigbarhet knyttet til den langsiktige inntektsveksten. Dagens ordning med ettårige statsbudsjetter tillater imidlertid ikke at man binder seg til konkrete tall for hvilken vekst i kommunesektorens inntekter det skal legges opp til for mer enn ett år av gangen. Dette er imidlertid ikke til hinder for det som har vært regjeringens standpunkt hele tiden, nemlig at den økonomiske ubalansen i kommunesektoren skal rettes opp i løpet av den inneværende regjeringsperioden. Haga viste i denne forbindelse til at handlingsplanen for oppretting av ubalansen i kommuneøkonomien ble lagt fram i kommuneproposisjonen for 2007, (jf. kap. 3.3 i kommuneproposisjonen). Haga sa at vedlikeholdsetterslepet er en utfordring.

Skard viste til at KS’ syn på kommuneopplegget i statsbudsjettet framgår av Fellesdokumentet 2006.

KS viste til at regjeringen har fremmet forslag i statsbudsjettet om å endre gebyret for begjæring av tvangsforretning, som innebærer tapte inntekter for kommunesektoren på i størrelsesorden 50 mill. kroner. Denne endringer er ikke tatt opp med KS og heller ikke kommentert i statsbudsjettets omtale av kommuneopplegget for 2007.

Åslaug Haga sa at Justis- og politidepartementet vil invitere KS til et eget møte om denne saken.

Kommunesektorens oppgaver og tjenesteproduksjon

Partene gjennomgikk og knyttet kommentarer til utvalgte enkeltsaker i kommuneopplegget. For en fullstendig gjennomgang av de viktigste enkeltsakene i kommuneopplegget vises det til kapittel 3 i Fellesdokumentet.

Helse- og omsorgsdepartementet

KS viste til at det skal nedsettes en interdepartemental arbeidsgruppe med deltakelse av eksterne aktører (bla KS og fysioterapeutene) som innen 1. juli 2007 skal utarbeide forslag til alternative finansierings- og avlønningsmodeller for fysioterapitjenesten hvor kommunene får økt finansieringsansvar. KS framholdt at denne saken omhandler et prinsipielt viktig spørsmål om folketrygdens finansieringsansvar og at KS derfor ønsker en bred deltakelse fra kommunesektoren. Fristen for arbeidsgruppens arbeid kan derfor bli for knapp.

På vegne av Helse- og omsorgsdepartementet sa Laila Gustavsen at HOD deler KS' vurdering av at dette er en prinsipielt viktig sak, men at det var viktig at tidsfristen for arbeidet opprettholdes.

Kunnskapsdepartementet

KS viste til at omleggingen av ansvaret for opplæring i institusjoner kan gi enkelte fylkeskommuner en økonomisk merkostnad, og sa at man bør få frem en bedre oversikt over fordelingsvirkningene knyttet til denne omleggingen.

Per Botolf Maurseth sa at Kunnskapsdepartementet var åpne for en nærmere dialog med KS om dette.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

KS viste til at de var opptatt av å ha god kjennskap til beregningene av kostnader for kommunesektoren knyttet til gjennomføring av NAV-reformen, og sa at de oppfattet at et samarbeid om en gjennomgang av disse beregningene kunne være nyttig både for staten og KS.

Laila Gustavsen sa at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i utgangspunktet var positiv til dette, og at det var naturlig å se dette i sammenheng med det varslede samarbeidet mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet og KS om utarbeiding av en veileder om hvilke utgifter ved NAV-reformen som er forutsatt at staten dekker og hvilke utgifter som kommunene skal dekke innenfor økningen i de frie inntekter.

Kommunal- og regionaldepartementet

KS sa at de ønsker at det gjennomføres forsøk med fullperiodiserte regnskaper i kommunesektoren for å undersøke nytten av dette, og viste til at fullperiodiserte kommuneregnskap vil gi økt synliggjøring av de økonomiske verdier i sektoren.

Åslaug Haga sa at hun var usikker på hva man ville kunne oppnå med å endre regnskapsprinsipp, og at hun ville komme tilbake til KS med et skriftlig svar på KS' ønske.

KS ønsket å begrunne forslaget sitt nærmere skriftlig. Haga takket ja til et brev fra KS, og vil avvente dette før hun kommer tilbake til KS med sitt svar.

Haga takket for KS' oppslutning rundt prosjektet om etikk i kommunesektoren og berømmet videre KS for aktiv involvering i forhold til Kvalitetskommune-prosjektet.

Landbruks- og matdepartementet

KS viste til at vedtaksmyndigheten knyttet til tilskudd til skogsvegbygging, skogsdrift med taubane og hest, samt skogbruksplanlegging med miljøregistrering, flyttes fra kommunene til fylkesmannen fra 1. januar 2007. KS sa at denne myndighetsoverføringen burde ha vært varslet i kommuneproposisjonen for 2007 og at KS savner en god begrunnelse for denne oppgaveendringen. KS sa videre at myndighetsoverføringen var et skritt i feil retning i forhold til at kommunesektoren burde tillegges flere, og ikke færre oppgaver. Oppsplitting av myndighet fremmer ikke effektivitet.

Ola Heggem sa at overflyttingen av myndighet til fylkesmannen hadde utgangspunkt i at det var en utfordring å få støttet opp om store prosjekter siden det på dette området er relativt lite

midler til rådighet. Heggem viste videre til at kommunene fortsatt vil ha vedtaksmyndighet for tilskudd til øvrige nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

Finansdepartementet

Bjørn Arild Gram viste til at Lov om endringer i lov 6. juni 1975 nr. 20 Om eiedomsskatt til kommunane er vedtatt, og at endringene har virkning fra og med skatteåret 2007. Det er fastsatt en overgangsregel for at kommunene skal kunne taksere de eiendommene som ikke tidligere er taksert og som kommer med som følge av utvidelsen, før utskrivningen. Finansdepartementet vil komme tilbake med en vurdering av enkelte andre endringer i eiendomsskatteloven på et senere tidspunkt.

Bedre involvering av KS i kostnadsberegninger

Rapporten fra den partssammensatt arbeidsgruppen som har utredet hvordan det kan oppnås et tettere samarbeid med KS om kostnadsberegninger av statlig initierte reformer som berører kommunene, var til behandling på konsultasjonsmøtet. I rapporten ble det lagt fram forslag til en ny modell for tettere samarbeid mellom staten og KS om kostnadsberegninger. Modellen innebærer at det innføres et system med faste rutiner for involvering av KS i kostnadsberegninger i kjente saker, dvs. på områder hvor det er alminnelig kjent at staten tar sikte på å gjennomføre en reform. Systemet bygger på de administrative og politiske samarbeidsarenaene som allerede eksisterer gjennom konsultasjonsordningen, og innebærer blant annet at det fastsettes seks årlige tidspunkter hvor staten melder inn ønsker om involvering av KS i kostnadsberegninger.

Arbeidsgruppen foreslo en *konsultasjonsbasert prosess* for håndtering av eventuell uenighet mellom staten og KS om kostnadsberegninger. Dette er en modell som innebærer at partene tar utgangspunkt i at uenigheten skal løses gjennom videre kontakt gjennom konsultasjonsordningen, men at denne kontakten i særskilte tilfeller blant annet kan suppleres med vurdering fra et sakkyndig utvalg med representasjon fra partene. En forutsetning for slik supplerer er at partene er enige om at dette skal gjennomføres, og hvilken form suppleringen skal ha.

Staten og KS sluttet seg til arbeidsgruppens tilrådninger, og modellene vil bli iverksatt slik at de får virkning fra og med konsultasjonsåret 2007.

Måloppnåelse i 2005

Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi hadde til møtet utarbeidet et notat om utviklingen i kommunesektorens tjenesteproduksjon og ressursinnsats. Notatet beskrev kort utviklingen i kommunal og fylkeskommunal tjenesteproduksjon med vekt på utviklingen fra 2004 til 2005.

Partene gjennomgikk notatet og knyttet kommentarer til utviklingen på enkelte områder. For en gjennomgang av den kommunale tjenesteproduksjonen i 2005 vises det til Fellesdokumentet 2006.

Samarbeidsavtaler

Skard viste til at det arbeides med inngåelse av en bilateral samarbeidsavtale om tiltak for bedre samhandling innenfor helseområdet mellom 1. og 2. linjen, og sa at det var viktig å få denne avtalen på plass.

På vegne av Helse- og omsorgsdepartementet sa Laila Gustavsen at HOD var enig i at dette arbeidet måtte prioriteres, og viste videre til at det var enighet mellom KS og HOD om at prosessen skal forankres i kommunene og i helseforetakene.

Skard ba også om at det ble lagt inn en setning i forhold til omtalen av kvalitetsavtalen for helse- og omsorgssektoren om at partene er enige om å øke kompetansen for de ansatte i pleie- og omsorgssektoren. Laila Gustavsen sa seg enig, og at dette ville bli fulgt opp.

Gjennomgang av øremerkede tilskudd

Haga viste til at det i kommuneproposisjonen for 2007 ble varslet at det skal settes i gang et arbeid med å gjennomgå samtlige øremerkede tilskudd, og at KS på det 3. konsultasjonsmøtet ble invitert til å komme med innspill til denne gjennomgangen. KS svar på denne invitasjonen forelå til det 4. konsultasjonsmøtet. Haga takket KS for innspillene, og sa at hun ville ta disse med seg i det videre arbeidet. Haga viste videre til at hun oppfattet at det var enighet mellom partene om at staten i sin styring av kommunesektoren i størst mulig grad bør unngå bruk av øremerkede tilskudd, og at rammefinansiering er den grunnleggende finansieringsformen for kommunesektoren.